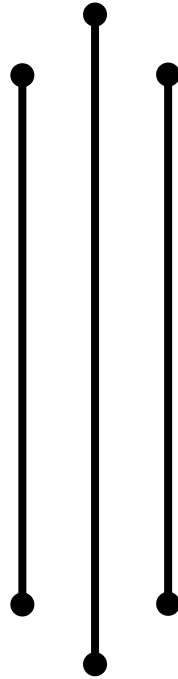

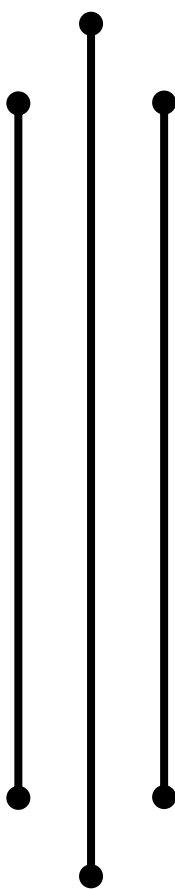

आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को बजेट वक्तव्य

उर्लाबारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
उर्लाबारी, मोरङ

उप-प्रमुख मिना कुमारी खतिवडाद्वारा प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को
बजेट वक्तव्य

उर्लाबारी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
उर्लाबारी, मोरङ्ग

१० असार, २०७९

नगरसभाका अध्यक्ष ज्यू,

यस गरिमामय आठौं नगर सभाको दोस्रो बैठकमा उपस्थित नगरसभाका सदस्यज्यूहरू, सभामा उपस्थित प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, कर्मचारी साथीहरू तथा संचारकर्मी मित्रहरू, सर्वप्रथम यहाहरू सबैलाई हार्दिक स्वागत एवम् न्यानो अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

सर्वप्रथम म आठौं नगर सभाको पहिलो बैठकमा पेस भएको नीति तथा कार्यक्रम सर्वसम्मत रुपमा स्वीकृत भएकोमा खुशी व्यक्त गर्दछु, साथै नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरूलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । आगामी आ.व २०७९।०८० को बजेट तर्जुमा गर्दा नीति कार्यक्रममा प्राप्त सुझावहरूलाई समेत समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

यस गरिमामय सभामा चालु आ.व २०७८।०७९ को संक्षिप्तरुपमा समिक्षा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

चालु आ.व. मा यस नगरपालिकाबाट भएका केही महत्त्वपूर्ण कार्यहरूको संक्षिप्त विवरण

- चालु आ.व.को विनियोजित बजेट र थप प्राप्त बजेट गरि जम्मा कुल बजेटमा चालु खर्च तर्फ ५८.४०% र पुर्जित तर्फ ४०.७९% प्रगति भएको छ ।
- आन्तरिक आय तर्फ गत वर्षको मौज्दात सहित रु १७,१६,८२,०९५ (सत्र करोड सोह्र लाख बयासी हजार पन्चानब्बे) प्राप्त भएको छ ।

१. प्रशासन, कानून निर्माण एवम् संस्थागत विकास तर्फ:

- हालसम्ममा ७ वटा नियमित तथा २ वटा विशेष गरि जम्मा ९ वटा नगरसभा सम्पन्न भएका छन् । साथै यस आ.व मा १० वटा कार्यपालिका बैठक बसेको छ ।
- हालसम्म कार्यपालिका र नगरसभाबाट निम्नानुसारका कानुनहरू निर्माण भएका छन् ।

क. ऐन	- २० वटा
ख. आचारसंहिता	- १ वटा
ग. निर्देशिका	- ३ वटा
घ. कार्यविधि	- ३० वटा
ड. नियमावली	- ४ वटा

२) भौतिक विकास तर्फ:

- वडा नं. १, २ र ३ को वडा कार्यालय भवनको निर्माण कार्य ठेक्का प्रकृया मार्फत अन्तिम चरणमा रहेको साथै वार्ड नं ६, ७ र ८ को वडा कार्यालय भवनको निर्माण कार्य भैरहेको,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. १, २, ५, ६ र ७ को भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको,
- सहरी शासकीय सुधार कार्यक्रम अन्तरगत अनुदान कार्यक्रम Urban Development Grant को रु. ५७ करोड ७० लाखको योजना स्विकृत भई कार्यन्वयन चरणमा रहेको,
- उर्लावारी नगरपालिका क्षेत्रको पुर्व पश्चिम राजमार्ग साथै उत्तर दक्षिण मार्गका विभिन्न स्थानमा सडक बत्ति जडान गरिएको,
- आवधिक योजनाको डिपिआर ,भुउपयोग योजना तथा बक्राहाघाट निर्माणको डिपिआर तयार हुँदै गरेको,
- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत विभिन्न पुर्वधार विकासका कार्यहरु संचालन गरिएको छ ।

३) शिक्षा, युवा तथा खेलकुद विकास तर्फ:

- राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम पहिलो चरण अन्तर्गत ४ कोठे भवन निर्माणका लागि ३ वटा विद्यालयहरुलाई पहिलो किस्ताको ३० प्रतिशत रकम निकासा गरिएको छ । (लक्ष्मी मावि, शारदा मावि र शान्ति आवि)
- उर्लावारी नगरपालिकाभरिमा ६ वटा विद्यालयहरुमा राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम पहिलो चरण अन्तर्गतको कार्यक्रम अन्तरगतको पहिलो किस्ताको रकम निकाशा भइ भवन निर्माणको क्रममा रहेको । सोहि कार्यक्रम अन्तर्गत ICT कार्यक्रमका लागि ४ वटा विद्यालयहरु सँग सम्झौता गरि कार्यप्रकृया अगाडी बढाइएको छ ।

४) स्वास्थ्य सेवातर्फ

- नगरपालिका अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट तोकीएका औषधिहरु वर्षे भरी निशुल्क वितरण हुने व्यवस्था मिलाईएको ।
- आधारभुत प्रयोगशाला सेवा क्रमशः सबै वडा सम्म विस्तार गर्ने निति अनुरूप राजघाट स्वास्थ्य चौकी उर्लावारी ८ मा आधारभुत प्रयोगशाला सेवा संचालन गरी निःशुल्क ल्याव सेवा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- अति विपन्न १६० परीवारको निःशुल्क स्वास्थ्य विमा नविकरण कार्य सम्पन्न भई सकेको र थप २२५ जना नयाँ अतिविपन्न परीवारहरुको लागी स्वास्थ्य विमा यसै आर्थिक वर्ष भित्रमा सम्पन्न गर्ने गरी व्यवस्थापन गरीएको छ

- सरकारले कडा रोग भनि तोकीएका आठ ओटा रोगहरुका उपचारमा जानकारी लागी नगरपालिकाले एम्बुलेन्स भाडा प्रदान गर्दै आएको छ
- नगरपालिकाले यसै आब देखि एम्बुलेन्स खरिद गरि एम्बुलेन्स सेवा संचालनमा ल्याएको छ ।

५) सूचना प्रविधि तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धी भएका प्रमुख कामहरु

- अप्टिकल फाइबर सहितको इन्टरनेट जडान गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।
- नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सम्पूर्ण शाखा र वडा कार्यालयबिच सहजरूपमा सम्पर्क स्थापित गर्न IP टेलिफोन जडान गरिएको जसले गर्दा निःशुल्क रूपमा सम्पूर्ण शाखा र वडाबिच टेलिफोन सम्पर्क गर्न सकिएको छ ।
- नगरपालिकाबाट ठेक्का प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन E-bid लाई प्राथमिकताका साथ प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
- कर भुक्तानी प्रणाली अनलाईन सफ्टवेयर प्रणाली मार्फत सम्पूर्ण वडा कार्यालयबाट हुने व्यवस्था सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।
- नगर प्रहरीको कार्यसम्पादनमा सहजता ल्याउन, सञ्चारमा सहजता ल्याउन वाकी-टकी सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

६) कृषि शाखा अन्तरगत:

- अनुदानका कार्यक्रम अन्तरगत मौरी पालक समुह लाई कृतिम आहारा वितरण, आलुको बिजबृद्धी कार्यक्रम, गहुँको बिउ वितरण, प्लास्टिक टनेल वितरण कार्यक्रम, प्लास्टिक मल्लिचङ्ग वितरण, बगरखेती विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम, बिषादी छर्ने स्प्रेयर(२ इन वान) वितरण, बिषादी छर्ने स्प्रेयर(२ इन वान), माटो परिक्षण, कृषिचुना वितरण कार्यक्रम, मकै गोड्ने मेशिन खरिद तथा पुष्पखेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम, पावर टिलर वितरण, मिनिटिलर वितरण, च्याउखेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम, मकै छोडाउने मेशिन वितरण लगायतका कार्यक्रम सम्पन्न भएका छन् ।

७) पशु स्वास्थ्य विकास कार्यक्रम तर्फ

- पशु स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रम ,रोग निदान तथा प्रयोगशाला सेवा ,रोग निरोधक खोप कार्यक्रम ,पशु गोठ निर्माण कार्यक्रम संचालन भएका छन् ।

८) महिला बालबालिका ज्येष्ठ नागरिक तथा सामाजिक विकास कार्यक्रम तर्फ:

- ८ जनालाई ६५ दिने सिलाई कटाई तालिम
- ३९ जनालाई तिन महिने आधारभुत सिलाई कटाई तालिम
- २० जनालाई एडभान्स सिलाई कटाई तालिम
- ५७ जनालाई मेडपा र करुणा कार्यक्रम अन्तरगतको आधारभुत सिलाईकटाई तालिम

- ४० जनालाई बेशिक ढाका बुनाइ तालिम
- २८ जनालाई ब्युटिपार्लर तालिम सञ्चालन भएका छन् ।
- क ,ख ,ग ,घ वर्गका ६१२ वटा परिचय पत्र कार्ड वितरण,
- शिविरमा सहायक सामाग्री वितरण (लाठी श्रवण यन्त्र हिल चेयर बैशाखी ट्वाइलेट चेयर स्पेशल चेयर),
- सुनौला हजार दिन कार्यक्रम अन्तरगतको २५ जना आमालाई पोषण सहयोग वितरण गरिएको,
- ४३ जनालाई सीपमुलक तालिम अन्तरगत (बंगुरपालन बाख्रापालन ढाका बुनाइ तालिम टेलरिड मोबायल रिपेयरिड ड्राइभिड तथा ब्युटिपार्लर) सञ्चालन भएका छन् ।

९) सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण तर्फ:

- एक वडा एक बैकमार्फत सामाजिक सुरक्षा बापतको भत्ता वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।
- उर्लाबारी नगरपालिकाभरिमा १४६३ जनाको जन्मदर्ता, ५११ जनाको मृत्युदर्ता, ६१७ जनाको विवाह दर्ता, ६८ जनाको सम्बन्ध बिच्छेद दर्ता र १६६१ जनाको बसाईसराइ दर्ता गरिएको ।
- पुरानो घटना दर्ता किताब अभिलेखलाई डिजीटाइजेशन गर्ने काम पूर्ण रूपमा सम्पन्न भएको ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म यस उर्लाबारी नगरपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट, योजना तथा कार्यक्रम निर्माणका क्रममा प्रमुख रूपमा लिईएका निम्न आधारहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु:

- ☞ नेपालको संविधान
- ☞ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४,
- ☞ राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४,
- ☞ अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४,
- ☞ संघीय र प्रदेश सरकारले जारी गरेका नीति, कानून तथा मापदण्डहरू,
- ☞ स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४,
- ☞ संघीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहको आवधिक विकास योजना,
- ☞ स्रोत साधन,
- ☞ विकासका अन्तरसम्बन्धित विषयहरू,
- ☞ नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताबाट सिर्जित दायित्वहरू, संघ र प्रदेश सरकारले अबलम्बन गरेका अन्य आर्थिक नीतिहरू आदि,
- ☞ स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरू ।

आगामी आ.व. २०७९/०८० को बजेटका निम्न उद्देश्यहरू रहेका छन् ।

- १) गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा सर्वसुलभ बनाउन स्वास्थ्य सेवाको दायरा विस्तार गर्ने ।
- २) सबै प्रकारको विपद जोखिम न्यूनीकरण गरी नगरको जनजिवनलाई सहज र सुरक्षित बनाउने ।
- ३) कृषिलाई व्यवसायिकरण गर्दै रोजगारी श्रृजना गर्ने ।
- ४) उपलब्ध साधन, स्रोत, अवसर र क्षमताको उच्चतम परिचालन गरी विकासको गतिलाई निरन्तरता दिने ।
- ५) सामाजिक, आर्थिक र भौतिक पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकता दिने ।
- ६) सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरिय, पहुँचयुक्त, उत्तरदायि र पारदर्शी बनाउने ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आ.व. ०७९/८० का लागि बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको आयतर्फ आन्तरिक आम्दानी रु. ७ करोड ५५ लाख ५३ हजार, संघीय सरकार राजस्व बाँडफाँड तर्फ रु. ११ करोड ३२ लाख ४७ हजार, संघीय सरकार वित्तीय समानिकरण तर्फ रु. १८ करोड, वित्तीय समानिकरण प्रदेश सरकार तर्फ रु. १ करोड ७ हजार ५ सय, सवारी साधन कर बाँडफाँड प्रदेश सरकार तर्फ रु. १ करोड, सडकबोर्ड बाट प्राप्त हुने रकम रु. ५० लाख, संघीय सरकार सशर्त अनुदान तर्फ रु. ४० करोड १७ लाख, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान तर्फ रु. ४० लाख २० हजार, रजिष्ट्रेशन बाडफाँडबाट रु. ५ करोड ७६ लाख ११ हजार ७ सय ७०, संघीय सरकार समपुरक अनुदान तर्फ २ करोड, संघीय सरकार संस्थागत आन्तरिक तर्फ रु. १ लाख ८० हजार ६ सय ८७, संघीय सरकार वन रोयल्टी रु. २० लाख, प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान तर्फ रु. १ करोड, जनसहभागिता तर्फ रु. १ करोड ५० लाख र आ.व. २०७८/०७९ को मौज्दात तर्फ रु. ९ करोड ९ लाख ३५ हजार २३ गरी जम्मा कुल आम्दानी रु. ९९ करोड ५२ लाख ५४ हजार ९ सय ८० अनुमान गरिएको छ भने व्ययतर्फ संघीय सरकार सशर्त अनुदान तर्फ रु. ४० करोड १७ लाख, संघीय सरकार समपुरक अनुदान तर्फ २ करोड, प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान तर्फ रु. १ करोड, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान तर्फ रु. ४० लाख २० हजार, सडकबोर्ड बाट प्राप्त हुने रकम सडक मर्मत तर्फ रु. ५० लाख, जनसहभागिता तर्फ रु. १ करोड ५० लाख, चालू तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ रु. १४ करोड ९६ लाख ८७ हजार, नगर गौरव आयोजनाको लागि आवश्यक रकम रु. १ करोड, नगरपालिकाको समपुरक कोष तर्फ १ करोड ५० लाख, भवन निर्माण तर्फ २ करोड, ऐन बमोजिम नगरपालिका आफैले गर्नुपर्ने अत्यावश्यक कार्यहरु तर्फ ६ करोड ६५ लाख, विपद् व्यवस्थापन कोषमा रु. १ करोड, आकस्मिक कोषमा रु. २५ लाख, मर्मत सम्भार कोषमा रु. १ करोड २५ लाख, नगरपालिकाका विषयक्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको एकमुष्ट रकम रु. २९ करोड ८३ लाख ४७ हजार ९ सय ८० गरी कुल खर्च रु. ९९ करोड ५२ लाख ५४ हजार ९ सय ८० अनुमान गरेको छु । जसमध्ये कूल चालु खर्च तर्फ ४३ करोड ३७ लाख ४२ हजार ९ सय ८० अर्थात कुल खर्चको ४३.५८ प्रतिशत र पूँजिगत खर्च तर्फ ५६ करोड १५ लाख १२ हजार अर्थात कुल खर्चको ५६.४२ प्रतिशत रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आ.व २०७९।०८० का लागि नगरपालिकाको विषयक्षेत्रगत योजना तथा कार्यक्रमको विस्तृत विवरण यसैसाथ छुट्टै पानामा संलग्न गरिएको छ ।

अन्त्यमा,

उर्लाबारी नगरपालिकाको आठौँ नगर सभामा प्रत्यक्ष एवम् परोक्ष सहयोग पुऱ्याउनु हुने नगर सभा सदस्यज्यूहरु, विभिन्न राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिज्यूहरु, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरु, पत्रकार महोदयहरु, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु, कर्मचारीज्यूहरु, सम्पूर्ण शुभेच्छुक महानुभावहरु तथा सम्पूर्ण नगरवासी दाजुभाई दिदि बहिनिहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु । साथै आगामी दिनहरुमा पनि यहाँहरुको सक्रिय सहभागिता, सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा समेत गर्दछु ।

मिना कुमारी खतिवडा
नगर उप-प्रमुख

नीति तथा कार्यक्रमहरु:

कृषि विकास तर्फ:

१. भौगोलिक अवस्था अनुकूल व्यवसायिक खेतीका लागि कृषकहरुलाई प्रोत्साहन हुने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. सुख्खा ग्रस्त क्षेत्रमा मोटर बोरिङ्ग / डिप बोरिङ जडानमा सहयोग उपलब्ध गराइ कृषि उत्पादकत्व बृद्धि गरिनेछ ।
३. एक वडा एक पकेट कृषि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४. सामुहिक र व्यवसायिक कृषि खेती प्रणालिसंगै अर्गानिक तथा प्राङ्गारिक खेतीलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
५. कृषकलाई बजारसम्म पहुँच बढाउन कृषि उपज संकलन केन्द्र कृषि उपज बजार तथा बिज भण्डारण सिड बैंक स्थापना गरी संचालन गरिनेछ ।
६. तरकारी संकलन केन्द्रको निर्माण गरी संचालन गरिनेछ ।
७. किसान सुचिकरण कार्यलाई संचालन गरि उर्लाबारी नगरभित्रका कृषकको तथ्यांक अध्यावधिक गरिदै लगिनेछ ।
८. निजि तथा सहकारी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा शित भण्डारण निर्माण र संचालन गरिने छ ।
९. निर्बाहमुखी खेती प्रणाली लाई व्यवसायिक प्रणालीतर्फ उन्मुख गर्ने नीति लिइनेछ ।
१०. माटो परिक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ साथै कृषि योग्य भूमिको माटो सुधारको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११. साप्ताहिक हाट बजार लाई व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
१२. शुक्रबारे हाटको कृषि बजार निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१३. युवा उद्यमी / कृषकहरुलाई कृषि प्राविधिक तालिम दिइ टोल-टोलमा अगुवा कृषक उत्पादन गरिनेछ ।
१४. वैदेशिक रोजगारीमा शिप सिकी स्वदेशमा आइ आफ्नो श्रम शिप र पुँजीको उपयोग गरी कृषि व्यवसाय संचालन गर्नेलाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
१५. व्यवसायिक रुपमा खेती गर्ने कृषकलाई आवश्यकता अनुसार तालिमको व्यवस्था गरिदै लगिनेछ ।

१६. किसानहरुको बर्गिकरण गरी कृषकको व्यवसाय हेरी प्रोत्साहन हुने खालका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१७. हिउँदे मकै चैते धान बगर खेती तथा खाद्यान्न बाली बिउ उत्पादन गर्ने कृषकहरुलाई प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराई उर्लाबारी नगरपालिकालाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर नगरपालिका बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१८. बाझो जग्गा कमाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१९. व्यवसायिक रुपमा आलु उत्पादन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२०. पुष्पखेती लाई व्यवसायको रुपमा संचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२१. कृषकहरुलाई उन्नत जातको बीउ/बिजन उपलब्ध गराइ नगरलाई आत्मनिर्भर उन्मुख बनाउने कार्य संचालन गर्दै लगिनेछ ।
२२. साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम संचालन गर्दै लगिने छ साथै गत आ.व.मा संचालन भएका पकेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२३. कृषिमा यान्त्रिकिकरण र व्यवसायिकरण गर्न चाहने कृषकलाई प्रविधिमैत्री खेती गर्न आवश्यक कृषि औजार/उपकरण ब्यवस्था गर्दै लगिने नीति लिइनेछ ।
२४. कृषि खेतिको साथमा बातावरणलाई संरक्षण गर्दै रोग तथा किरालाई न्यूनीकरण गर्नको लागि बाली संरक्षण विधी अपनाइनेछ ।
२५. बिपन्न समुदाय लक्षित कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२६. कृषकहरुलाई सम्मान स्वरुप उत्कृष्ट रुपमा खेती गर्ने कृषकलाई सम्मान गर्ने कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२७. भू-उपयोग ऐन तथा नियमावलीको कार्यन्वयनगरी खेति योग्य जमीनको संरक्षण गरिने छ ।

सिंचाई:

२८. नियमित मुहान तथा खोला सिंचाइ र भूमिगत सिंचाइका माध्यमबाट कृषियोग्य भूमिमा सिंचाइ उपलब्ध गराउन कूलो मर्मत, निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२९. साना सिंचाइ, स्यालो ट्युबेल लगायत साना तथा मझौला आयोजना संघीय तथा प्रदेश सरकारको लागत सहभागितामा सिंचाइ उपलब्ध गराइनेछ ।

पशुपन्छी सेवा तर्फः

३०. पशु स्वास्थ्य उपचार सेवा: आन्तरिक तथा बाह्य परजिवि नियन्त्रण, प्राथमिक उपचारको लागी औषधि उपचार सेवा लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३१. पशु रोग निरोधक खोप कार्यक्रम: गाईभैसि बंगुर बाखा कुकुर तथा पन्छीहरुमा लाग्ने बिभिन्न संक्रामक रोगहरु (खोरेत, पि पि आर, स्वाइन फिबर, रेबिज, एच एस बिक्यु) आदी विरुद्ध निशुल्क खोप कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
३२. प्रयोगशाला सेवा कार्यक्रम: शाखाबाट नियमित रुपमा प्रदान गरिदै आएको प्रयोगशाला सेवा लाई निरन्तरता दिदै गोबर परिक्षण पिसाब परिक्षण दुध परिक्षण सेवालाई थप प्रभावकारी एवं समयअनुसारको प्रविधियुक्त बनाउदै लगिनेछ ।
३३. पशुनक्ष सुधार कार्यक्रमको निरन्तरता: पशुहरुमा सञ्चालन गरिदै आएको कृत्रिम गर्भाधान सेवा सञ्चालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । सो कार्यक्रम सञ्चालनका लागी आवश्यक पर्ने उपकरण, सामग्री, लिक्विड नाइट्रोजन उपलब्ध गराइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३४. पशु आहारा विकास कार्यक्रम: नगर क्षेत्रका पशुपालक कृषकहरुको पशुजन्य उत्पादनमा लाग्ने पशु आहारा लागत खर्च कम गरी उत्पादनमा सहयोग गर्न बिभिन्न प्रकारका उन्नत घाँसका बिउ हिउदे, बर्षे तथा बहुबर्षिय घाँसका स्लीप सेट्स बेर्ना आदी लागत साझेदारीमा उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
३५. विशेषज्ञ सहित पशु स्वास्थ्य तथा बाझोपन नियन्त्रण घुम्ती शिविर सञ्चालन: पशुचौपायहरुमा लाग्ने सबै प्रकारका रोगहरुलाई स्थलगत रुपमा नै पहिचान गरि सोही स्थलमा नै निदान गर्न सहयोग पुगोस भन्ने उद्देश्यले विशेषज्ञ सहितको पशु स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
३६. कुकुर बन्ध्याकरण शिविर सञ्चालन: सामुदायिक कुकुरहरुको नियन्त्रणको लागि कुकुरको बन्ध्याकरण शिविर सञ्चालन कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइएको छ । यस वाट कुकुरहरुमा लाग्ने रेबिज रोग नियन्त्रण तथा सामुदायिक कुकुरको संख्या नियन्त्रण

हुनेछ साथै कुरकुरहरु बाट मानिस/पशुपन्छीहरुमा हुने जोखिम न्यूनिकरणमा सहयोग पुग्नेछ ।

३७. व्यवसायिक पशुपन्छी तथा मत्स्य फर्महरुमा यान्त्रिकरण सहयोग कार्यक्रम: पशुपन्छी पालक व्यवसायिहरुलाई व्यवसायमा लाग्ने श्रम न्यूनिकरणका लागी लागत साझेदारीमा यन्त्र उपकरणहरु बितरण कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिइएको छ । जस्तै: च्यापकटर,पिग होल्डर, मिल्कीङ्ग मेशिन, ग्रास कटर, डिबिकर मेशिन, ब्रुडर, एरिएटर, समर्सियल पम्प आदी बितरण गरिनेछ ।
३८. पशुपन्छी फर्म प्रबर्धन कार्यक्रम गोठ/खोर सुधार कार्यक्रम: गाईभैसी बाखा बंगुर तथा पन्छी फर्महरुमा लागत साझेदारीमा गोठ/खोर सुधार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको छ । जस्तै कृषकहरुमा व्यवसायिक निरन्तरतामा हौसला मिलिनेछ ।
३९. एक वडा एक भेटेरिनरी प्राविधिक सेवा: नेपाल सरकारको आ ब ०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रममा भए अनुसार सबै वडामा पशु प्राविधिकहरुको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४०. प्रधानमन्त्रि कृषि आधुनिकिकरण परियोजना: परियोजना अन्तर्गत बाखा, साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्रको पकेट बिकास कार्यक्रम निरन्तर सञ्चालनमा ल्याइने छ ।
४१. बाखा पकेट बिकास कार्यक्रमको निरन्तरता: गत आ.ब. मा नगर स्तरीय बजेट बाट संचालित बाखा पकेट बिकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४२. बिपन्न तथा आर्थिक रुपमा पछाडि परेका जातजातीहरुमा आयआर्जन कार्यक्रम: पशुपन्छी पालनको सम्भावना भएका क्षेत्रमा बिपन्न तथा आर्थिक रुपमा न्युन आय भएका कृषकहरुलाई बाखा बंगुर गाई पन्छी बितरणका कार्यक्रमहरु लाई निरन्तरता दिइनेछ ।
४३. दुग्ध उत्पादक समुह/समिति/सहकारी/प्राइभेट डेरि संग साझेदारी कार्यक्रम: दुध उत्पादक समुह समिति सहकारीहरु तथा दुग्ध व्यवसायिहरुलाई लागत साझेदारीमा दुध भण्डारण तथा प्रशोधन विविधिकरणमा सहयोग पुर्याउने कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
४४. तालिम तथा सिप बिकास कार्यक्रम: नगरपालिका क्षेत्रका पशुपन्छी पालक कृषकहरुको व्यवसायिक प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धीका लागी पशुपन्छी पालन, मत्स्य पालन, घाँस

खेती सम्बन्धी प्राविधिक सिप बिकास (कृषकस्तर) तालिम कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिइएको छ ।

- ४५. पशुबधशाला निर्माण: उर्लावारी बजारमा भएको अव्यवस्थित मासु पसल तथा कटिङ्गलाई पशुजन्य उत्पादन मासुको व्यवस्थित बजारको पूर्वाधार बिकासका लागी पशुबधशाला निर्माणका लागी प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ ।
- ४६. सामुदायिक कुकुर संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागी पहल गरिनेछ ।

पर्यटन विकास:

- ४७. पर्यटन क्षेत्रको रूपमा चिनिएको बेतिनी सिमसार, लामपाते, बाँसेचौरी, बुढाठाकुर लगायतका सिमसारको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्दै लगिनेछ । यसको प्रचार प्रसारलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- ४८. सम्भावित पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान गरी पर्यटन गुर्योजना निर्माण गरी सोही अनुसार कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- ४९. स्थानीय जनजाति र भाषा-भाषिहरुको पहिचान झल्कने कला, संस्कृति, सिप र सामग्रीहरुको खोज, संरक्षण एवम् प्रबर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
- ५०. स्थानीय मठ, मन्दिर, देवालय, शिवालय, चर्च, मस्जिद, महाराजथान, गुम्बा र धार्मिकस्थलको विकास र संरक्षणमा स्थानीय समुदायसँग सहकार्य गरिनेछ ।
- ५१. मनोहर सामुदायिक वनमा रहेको चिल्डेन पार्कलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ५२. पर्यटक प्रबर्द्धन र सम्बर्द्धन लागी बजार विस्तार गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- ५३. मञ्जुल मितेरी सङ्ग्रहालय स्थापना र व्यवस्थापन गर्नको लागी पहल गरिनेछ ।
- ५४. पहिलो जातिको रूपमा रहेको धिमाल जातिको धर्म, संस्कृति प्रबर्द्धनका लागी योजनाबद्ध विकास गर्दै लगिनेछ ।

सहकारी क्षेत्रको सुदृढिकरण:

- ५५. अर्थतन्त्रको एउटा खम्बाको रूपमा रहेको सहकारीहरुको नियमनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

५६. सहकारी शिक्षा, तालिम र सूचनालाई व्यापक र प्रभावकारी बनाउन नगरपालिकाको सम्बन्धित निकाय तथा सहकारी संघ-संस्थाहरूलाई प्रभावकारी ढंगले परिचालन गरिने छ ।
५७. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकासका लागि नगरपालिकासँगको साझेदारीमा सहकारी अनुशिक्षण तालिमलाई अनिवार्य गर्दै लगिनेछ ।
५८. सहकारी संस्थाहरूको नियमित र सघन अनुगमन गरी संस्थागत सुशासन कायम गरिनेछ ।
५९. आम नागरिकहरूलाई सहकारी सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिका लागि, सहकारी क्षेत्र, नागरिक समाज, विकास साझेदार, शैक्षिक क्षेत्र, संचार जगतका साथै सम्बद्ध सामाजिक संघसंस्थाहरू परिचालन गरिनेछ ।
६०. नगर क्षेत्रमा स्वस्थ सहकारी प्रणालीको सुदृढिकरणबाट आन्तरिक पूँजी निर्माण गरी सहकारीको लगानीलाई उत्पादनमूलक र रोजगारी श्रृजना, गरिबी न्युनिकरण र सामुदायिक सशक्तिकरण हुने क्षेत्रमा आकर्षित गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
६१. बढ्दो सहकारीको पूजिलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा लगानी प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइने छ ।
६२. सहकारीहरूलाई गुणात्मक बनाउन सहकारी संस्थाहरूको एकीकरण कार्यलाई जोड दिइनेछ ।
६३. नगरपालिकाबाट सहकारी संस्था र शेयर सदस्यको हितका लागि बनाइएका कानुन कार्यविधिहरूका बारेमा सु-सूचित गरिनेछ ।
६४. कृषि तथा अन्य व्यवसायमा सदस्यहरूको रोजगारी तथा उत्पादन वृद्धि हुने गरी कार्यक्रममा सहकारीहरूलाई प्राविधिक सहयोग गरिनेछ ।
६५. सहकारी संस्थाहरूको लागत साझेदारीमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ ।

रोजगार प्रबर्द्धन नीति:

६६. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरूको प्रोफाइल तयार गरिनेछ ।
६७. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका व्यक्तिहरूको ज्ञान, सिप, अनुभव र पूजी परिचालन गरिनेछ ।

६८. सिपमूलक तालिम, कृषिमा व्यवसायिकरण र पकेट कार्यक्रमहरूको वृद्धि गरी रोजगारी श्रृजना गरिनेछ ।
६९. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत वडाका योजनाहरूसँग साझेदारी १०० जना श्रमिकहरूलाई न्युनतम १०० दिनको रोजगारी कार्यक्रममा सहभागी गराईनेछ ।
७०. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम मार्फत श्रमिक सूचना बैंकको अवधारणामा कार्ययोजना तयार गरिनेछ ।
७१. श्रमको सम्मान राष्ट्रको अभियान रणनीति दृढताका साथ अपनाईनेछ ।
७२. स्थानीय तहमा आर्थिक नीति तथा योजना, आर्थिक विकास पूर्वाधार, आर्थिक सशक्तीकरण र उद्यमशीलता तथा औद्योगिक प्रवर्धनको निमित्त स्थानीय आर्थिक विकास सूचकलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि:

७३. नेपालको संविधान, २०७२ ले सुनिश्चित गरेको आधारभुत स्वास्थ्य सेवालाई नागरिकहरूको स्वास्थ्य सम्बन्धि आवश्यकता परिपुर्ति हुने गरी सुनिश्चित गरीनुका साथै सबै नागरिकहरूले गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्राप्त गरेको एकिन हुने गरी व्यवस्था मिलाईनेछ ।
७४. स्वास्थ्य चौकी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू र शहरी स्वास्थ्य सेवा केन्द्रमा आवश्यकताका आधारमा क्रमशः निःशुल्क आधारभुत प्रयोगशाला (ल्याब) सेवा विस्तार गर्दै लगीने छ । राजघाट स्वास्थ्य चौकीमा निःशुल्क आधारभुत प्रयोगशाला (ल्याब) सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७५. अति विपन्न, गरीब, सर्वहारा वर्गहरूलाई आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा तथा दिर्घरोगहरूको उपचारका लागी दिदै आएको आर्थिक सहायतालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
७६. सरकारले विपन्न नागरिकहरूलाई उपचार सहूलियत दिदै आएको आठ ओटा रोगहरू (क्यान्सर, मृगौला, मुटुरोग, स्पाइनल इन्ज्युरी, पार्किन्सन्स, हेडइन्ज्युरी, अल्जाइमर र सिकलसेल एनिमिया) का विपन्न बिरामीहरूलाई नगरपालिकाले वर्षमा एकपटकको लागी प्रदान गरीदै आएको यातायात खर्च (एम्बुलेन्स भाडा) रकमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

७७. पुर्णखोप दिगोपनाको लागी खोप केन्द्रहरुको भौतिक व्यवस्थापन, गुणस्तरीय खोप सेवाका लागी नयाँ स्वास्थ्यकर्मिहरुलाई तालिम र सरोकारवालहरुको समन्वयमा जनचेतनामुलक कार्यक्रम गरी यस नगरपालिकालाई पुर्णखोप युक्त नगर कायमै राखिनेछ ।
७८. सरकारी, निजी र सामुदायिक तथा सहकारी स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट गरिने प्रतिवेदनहरुलाई व्यवस्थित, बैज्ञानिक र नियमित बनाउन अनलाईन रिपोर्टिङ सिष्टमलाई स्वास्थ्य संस्था सम्म क्रमशः विस्तार गर्दै लगीनेछ । जसका लागी स्वास्थ्यकर्मिहरु लाई तालिम र अन्य आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
७९. सबै वडामा कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुलाई आ आफ्नो कार्यक्षेत्रमा दत्तचित्त भई काम गर्न उप्रेरित बनाउन नगरपालिकाले प्रदान गर्दै आएको मासिक यातायात खर्च तथा खाजा खर्च रकम लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
८०. निजी अस्पताल, पोलिक्लिनिक, क्लिनिक तथा सहकारी अस्पतालहरुको सेवालाई व्यवस्थित गराउन तोकिएका सेवाहरुको प्रवाह, सेवा शुल्क आदि मापदण्ड अनुसार भए नभएको नियमित अनुगमन गरीनेछ । निजी स्वास्थ्य संस्थाहरुको दर्ता तथा नविकरण लाई व्यवस्थित गरीनेछ ।
८१. विभिन्न माध्यम बाट माहामारी तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धि सुचना प्रवाह गरी स्वास्थ्य जिवनशैली प्रति नकारात्मक व्यवहारलाई परिवर्तन गरी नागरीकहरुको स्वास्थ्य प्रवर्धनमा जोड दिइने छ ।
८२. डेडगु लगायत किटजन्य रोगहरुको रोकथामको लागी विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गरी माहामारी नियन्त्रण गरीनेछ ।
८३. आधारभूत स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक पर्ने तोकिएका सम्पुर्ण औषधिहरुको प्रयाप्त व्यवस्था गरी यस नगरपालिका अन्तरगतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट बर्ष भरी नै निःशुल्क वितरण गरीने व्यवस्था मिलाईने छ ।
८४. देशको सबैभन्दा पुरानो आयुर्वेद तथा परम्परागत चिकित्सा पद्धति लाई संरक्षण गर्दै नगरका सम्पुर्ण नागरिकहरुको पहुँच हुनेगरी विस्तार गरीनेछ । जेष्ठ नागरीकहरु तथा दिर्घरोगीहरुलाई योग व्यायाम, प्रणयाम तथा ध्यान जस्ता प्राकृतिक चिकित्साका सिप सिकाई दम, बाथ, मधुमेह, उच्च रक्तचाप, क्यान्सर तथा मुटु सम्बन्धि रोगहरु लगायतका दिर्घरोगहरुको रोकथाममा जोड दिइने छ ।

८५. सबवहान र एम्बुलेन्स सेवाको नियमित व्यवस्थापन मिलाईनेछ ।
८६. अति विपन्न परिवारलाई नगरपालिकाबाट गराइएको स्वास्थ्य विमा लाई नविकरण गरीने छ साथै थप विपन्न परिवारको पहिचान गरी स्वास्थ्य विमाको व्यवस्था गरीने छ ।
८७. नियमित संचालन हुदै आएको आमबारी गाउँघर क्लिनिकमा नसिङ कर्मचारीको थप व्यवस्था सहित सेवा संचालन लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
८८. विपन्न वर्गका गर्भवती महिलाहरुलाई यस नगरपालिका मातहतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट महिनाको एक पटक भिडियो एक्सरे सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।
८९. महिलाहरुमा हुने पाठेघरको मुखको क्यान्सरको प्रारम्भिक परीक्षणका लागि निःशुल्क रुपमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
९०. विपन्न वर्गका गर्भवती तथा सुत्केरी पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धि:

९१. उर्लाबारी नगरक्षेत्रमा सञ्चालनमा रहेका खानेपानी उपभोक्ता समिति/संस्थालाई एकिकृत गरी नगरपालिका खानेपानी निर्देशन समिति मार्फत सञ्चालन गर्न आवश्यक कानूनको निर्माण गरिनेछ ।
९२. स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी बानी व्यवहारमा परिवर्तन गर्न नगरपालिकाको अगुवाइमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सामूहिक सरसफाई अभियानको थालनी गरिनेछ ।
९३. सञ्चालनमा रहेका खानेपानी आयोजनाहरु समयानुकूल मर्मत सम्भार, चुहावट, नियन्त्रण, गुणस्तरिय खानेपानी, उचित मूल्यमा स्थानीय उपभोक्तालाई उपलब्ध गराउने गरी व्यवस्थापन मिलाइने छ ।
९४. खानेपानीको वितरणलाई सरल, सहज र पहुँचयोग्य बनाइनेछ ।
९५. विपन्न र लक्षित वर्ग केन्द्रित खानेपानी व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति/कार्यविधि/मापदण्ड तयार गरिनेछ ।
९६. विपन्न र लक्षित वर्ग केन्द्रित खानेपानी सुविधा धारा जडान, पाइप व्यवस्थापन गरी निःशुल्क एक घर एक धारा नीतिको अवलम्बन गरिनेछ ।
९७. सार्वजनिक स्थानमा पिउने पानी उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।

शिक्षा:

९८. प्रारम्भिक बालविकास सहित आधारभूत तह (कक्षा १-८) सम्मको शिक्षा अनिवार्य तथा निःशुल्क गरिनेछ । प्रारम्भिक बालविकासमा भौतिक पूर्वधार विस्तार गर्दै लगिने छ ।
९९. प्रत्येक विद्यालयमा शुद्ध पिउने पानी, उपयुक्त शौचालय, घेराबारा र विद्यालय भवनहरूको व्यवस्था गरिने छ ।
१००. नगरक्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरूको शैक्षिक गुणस्तर वृद्धि गर्नका लागि आवश्यक कानून निर्माण गरिनेछ ।
१०१. विद्यालय नक्साङ्कन, विद्यार्थी शिक्षकको अनुपातमा शिक्षक व्यवस्थापन गरिने छ ।
१०२. शैक्षिक क्षेत्रको अनुगमन, निरीक्षण तथा सुपरीवेक्षण विषय विज्ञहरूबाट गरिने छ ।
१०३. नगरपालिकाले सञ्चालन गरेको नगरस्तरीय परीक्षालाई गुणस्तरीयरूपमा संचालन गरिने छ ।
१०४. आधारभूत तह (कक्षा ६-८) र माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा अंग्रेजी, गणित, विज्ञान विषयको सिकाइ अनुदान उपलब्ध गराइने छ र सो को निरन्तर मुल्याङ्कन गरिनेछ ।
१०५. शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा प्रविधिको प्रयोग बढाउन सामूदायिक विद्यालयहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउँदै लगिने छ ।
१०६. उच्च शिक्षामा सहज पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गरिने छ ।
१०७. प्राविधिक शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने विपन्न तथा जेहेन्दार, सिमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक समुदायका विद्यार्थीहरूलाई छात्रवृत्ति उपलब्ध गराइने छ ।
१०८. संस्थागत विद्यालयहरूलाई सामूदायिक विद्यालयहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक शैक्षिक परामर्श उपलब्ध गराइनेछ ।
१०९. कक्षा थप, विषय थप जस्ता विषयहरूमा प्रक्रियागतरूपमा अघि बढाई अनुमति प्रदान गरिने छ ।
११०. नगरपालिकाबाट अनुमति नलिइ विद्यालय, मन्टेस्वरी स्कूल, कोचिङ सेन्टर, तयारी कक्षाहरू सञ्चालन गर्न निरुत्साहित गरिनेछ ।

१११. विद्यालयहरूमा हुने दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
११२. शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखालाई आवश्यक जनशक्ति उपलब्ध गराइने छ । साथै शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखाको कार्यालयलाई व्यवस्थित बनाइने छ ।
११३. बाल अधिकार तथा अतिरिक्त क्रियाकलापमा बाल सहभागिता सुनिश्चित गर्न बाल क्लबको गठन र परिचालन गरिनेछ ।
११४. सामुदायिक विद्यालयहरूले विद्यालय सेवा क्षेत्रमा प्रत्येक वर्ष भर्ना अभियान सञ्चालन गरी विद्यालय सेवा क्षेत्र रहेका पढ्ने उमेर समूहका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११५. बालविकास केन्द्रहरूमा दिवा खाजाको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११६. सिकाई उपलब्धि उत्कृष्ट भएका विद्यालयलाई पुरस्कृत गरिने नीति लिइनेछ ।
११७. विद्यालयमा छात्राहरु र महिला शिक्षिकाहरुका लागि *Changing Room* को क्रमशः व्यवस्था गरिने नीति लिइनेछ ।
११८. शिक्षाको नगर गुरुयोजना बनाइनेछ र स्थानीय पठ्यक्रमको विकाश गरिनेछ ।
११९. सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूका प्र.अ. हरूको मासिक बैठक राखी शैक्षिक प्रगति तथा सुधारमा छलफल गरिनेछ ।
१२०. विद्यालयहरूमा निःशुल्क सेनिटरी प्याड उपलब्ध गराइनेछ ।
१२१. बालअधिकार तथा सामाजिक क्रियाकलापमा बाल सहभागिता सुनिश्चित गर्न सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्काउटको गठन र परिचालन गरिनेछ ।
१२२. वार्षिक रुपमा थप सामुदायिक विद्यालयमा अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन सुरु गरिने छ ।
१२३. विद्यालयको भौतिक संरचनाको क्रमिक सुधार गर्दै बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
१२४. हाल कुनैपनि सामुदायिक विद्यालय नरहेको वडा नं. ५ मा सामुदायिक वा प्राविधिक विद्यालय स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
१२५. सामुदायिक विद्यालय सुधारको लागि सामुदायिक विद्यालयमा मनोविज्ञान कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१२६. आवश्यक पूर्वाधार निर्माण र जनशक्तिको व्यवस्था गर्दै सार्वजनिक शिक्षा र स्वास्थ्यलाई सर्वसुलभ पहुँच सुनिश्चित गरी, गुण स्तरीय बनाइनेछ ।

महिला, बालबालिका, अपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिक:

१२७. वार्षिक बजेट निर्माण गर्दा सामाजिक विकास, पूर्वाधार, कृषि वन तथा भूमीसुधार, गरिबी निवारण, स्थानीय विकास तथा शान्ति एवम सुशासन संग सम्बन्धित सबै क्षेत्रको बजेटलाई लैङ्गिक उत्तरदायी बनाइनेछ ।
१२८. हरेक वर्ष लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरि त्यसले औल्याएका कमी कमजोरीहरूलाई अर्को वर्षको कार्यक्रममा समेटेर श्रोत साधनमा लक्षित वर्गको पहुँच अभिवृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
१२९. महिला तथा बालबालिका संग सम्बन्धीत सबै अन्तराष्ट्रिय सन्धि संझौताहरू, प्रतिबद्धताहरू तथा दीगो विकासका लक्षलाई स्थानीयकरण गरी त्यसका सूचकहरू पुरा गर्दै लगिनेछ ।
१३०. नगरपालिकाले निर्माण गरेका सबै कानून, नीति, नियम, निर्देशिका कार्यविधिहरू महिला, बालबालिका, यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गता, ज्येष्ठनागरिक, दलित, लोपउन्मुख सिमान्तकृत आदीवासी जनजाती सहित समग्र लक्षित वर्ग मैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
१३१. लै.स.सा.स बारे संविधानमा भएका व्यवस्थाहरूको कार्यान्वयन गर्न, वर्तमान संघीय शासन स्वरूप, नीति, नियम, ऐन, कानून, कार्यविधि साथै राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक संस्थागत संरचना, सचेतीकरण तथा क्षमता विकास गरिनेछ ।
१३२. वार्षिक बजेट तर्जुमामा बजेट विनियोजन गरी लैङ्गिक हिंसा निवारण महिला सीप विकास महिला विकास कार्यक्रम लगायत क्षमता विकासका कृयाकलापहरू संचालन गरी महिला पुरुष समविकासलाई वढावा दिईनेछ ।
१३३. लक्षित वर्ग पहिचान हुने गरि खण्डिकृत तथ्याङ्कहरू संकलन तथा अद्यावधिक गरी त्यसका आधारमा योजना तर्जुमा र बजेट विनियोजन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

१३४. बालबालिका तथा अपाङ्ग एवम जेष्ठ नागरिकहरूलाई सामाजिक संरक्षण प्रदान गरिने छ ।
१३५. सामाजिक कुरीतिहरूका विरुद्ध सचेतना लाई सामाजिक विकासका हरेक कृयाकलापमा समावेश गरी छलफल गरिनेछ ।
१३६. सिप विकास (बेसीक, एडभान्स ढाका, एडभान्स सिलाइ कटाई, एडभान्स ब्यूटिपार्लर र टेवा पुँजी वितरण कार्यक्रम) सञ्चालन गरिनेछ साथै एक पटकको लागि सिप परिक्षणको व्यवस्था मिलाईने छ ।
१३७. स्थानीय सिप विकास तालिम बाट उत्पादन भएका वस्तुहरूको विक्रीको लागि कोशेली घर निर्माण गरिनेछ ।
१३८. लैंगिक हिंसा निवारणका लागी निरोधात्मक, प्रबर्द्धनात्मक, संरक्षणनात्मक उपाय र पुनःस्थापना कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१३९. बालश्रम मुक्त स्थानिय तह किशोर किशोरी शिक्षा तालिम बिधवा, बालबिवाह, जन्मदर्ता, महिनावारी, बालश्रम, यौन हिंसा, शारिरीक, मानसिक हिंसा, *Cyber Crime* आदि बारे सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
१४०. आगामी ५ वर्ष भित्रमा उर्लाबारी नगरपालिकालाई बालमैत्री नगरपालिका घोषणा गर्न आवश्यक नीति तय गरी योजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
१४१. अपाङ्गता भएका ब्यक्ति तथा असाहायको लगत अध्यावधिक, परिचय पत्र वितरण, सामाजिक सुरक्षा तथा सुबिधाको ब्यावस्थापन तथा सहायक सामग्री वितरण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१४२. सि.बि.आर.कार्यक्रम मार्फत अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूको जिवनको गुणस्तरमा सुधार गर्दै लगिनेछ ।
१४३. अपाङ्गता भएका ब्यक्तिमैत्री सरकारी तथा सामुदायिक पूर्वाधार निर्माण तथा संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१४४. महिला हिंसा न्यूनीकरणका लागि समविकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।
१४५. स्थानीय लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।
१४६. सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट समाजमा रहका छुवाछुत, बाल विवाह, बहुविवाह, कुरीति, कुसंस्कार जस्ता सामाजिक खराबी विरुद्ध अभियान संचालन गरिनेछ ।

आदिवासी, जनजाति, दलित, मधेसी, मुस्लिम, तथा पिछडा वर्ग:

१४७. दलित समुदायको परम्परागत सिप र ज्ञानलाई प्रबर्द्धन गरी रोजगारमूलक बनाउने नीति लिइनेछ ।
१४८. नगरपालिकालाई छुवाछुत मुक्त नगर बनाउँदै दलितहरूलाई मूल प्रवाहमा सहभागिता बढाउँदै लगिनेछ ।
१४९. आदिवासी जनजाति, युवा तथा महिलाहरूलाई रोजगार सृजना हुने खालका सिप विकास तालिम, लोकसेवा आयोग तयारी तथा व्यापार प्रबर्द्धन सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम बनाई सञ्चालन गरिनेछ ।
१५०. मधेसी, मुस्लिम, पिछडा वर्गका सामाजिक, साँस्कृतिक कार्यक्रमहरूको संरक्षण र प्रबर्द्धन गरिनेछ ।
१५१. सबै वर्गको धर्म, संस्कृति, भेषभूषा, मौलिक शिपहरू संरक्षण प्रबर्द्धन र बजारीकरण गर्ने कार्यक्रम ल्याईने छ ।

युवा तथा खेलकुद विकास:

१५२. युवाहरूको सशक्तिकरण र विकासको लागि समान अवसरहरूको श्रृजना हुने वातावरण मिलाइनेछ ।
१५३. युवाहरूको अन्तरनिहित प्रतिभाको पहिचान र विकासका लागि लगानी गरिनेछ ।
१५४. प्रशिक्षणका माध्यम बाट व्यवसायिक खेलाडीको विकासमा जोड दिदै खेलकुदका कृयाकलापहरूलाई संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिदै लगिनेछ ।
१५५. सालवारी खेलकुद रंगशाला सहित नगरमा अन्य आधुनिक रङ्गशाला र खेलमैदान बनाउन पहल गरिनेछ ।
१५६. युवा तथा खेलकुदका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१५७. लागू औषध र दुर्व्यसनमा फसेका यूवाहरू लाई खेलकुदको माध्यमबाट रुपान्तरण गरिनेछ ।
१५८. सार्वजनिक जग्गाहरूमा खुला व्यामशाला स्थापना गरी संचालन गर्दै लगिनेछ ।

जनसंख्या व्यवस्थापन:

१५९. नगरको वडाहरूबाट संचालित व्यक्तिगत घटना दर्ता कार्यक्रमलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ।
१६०. सन् २०२४ सम्म सबै प्रकारका व्यक्तिगत घटना दर्ता (जन्म, मृत्यु, विवाह, सम्बन्ध विच्छेद र बसाई सराई) हरूलाई शत प्रतिशत पुर्‍याउने सरकारको लक्ष्य अनुरूप विभिन्न घटना दर्ता सम्बन्धी अभियान, जनचेतना मुलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै VERSS-MIS प्रणालिमा ल्याइनेछ।

सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम:

१६१. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको शिक्षा, स्वास्थ्य र आय तथा सीपमूलक कार्यक्रमहरूमा पहुँच अभिवृद्धि गर्न अन्य निकायहरूको सहकार्यमा कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
१६२. सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण प्रणालीलाई पारदर्शी बनाउन तथा सही व्यक्तिलाई सही रकम प्रदान गर्न सरकारको नीति अनुरूप उपलब्ध भए सम्म एक बैंक एक वडाको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१६३. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने असाहाय असक्त लाभग्राहीहरूलाई बैंक मार्फत घरदैलोमा गई भत्ता वितरण गरिनेछ।
१६४. सामाजिक सुरक्षा, व्यक्तिगत घटना दर्ता र राष्ट्रिय परिचयपत्र अभियान संघीय सरकारको समन्वयमा संचालन गरिनेछ।
१६५. सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको अनलाईन विवरणलाई वार्षिक रुपमा वडा कार्यालयबाट नविकरण र अध्यावधिक गरिदै आएकोमा सो कार्यलाई थप व्यवस्थित र सुदृढिकरण गरिदै लगिनेछ ।
१६६. अपाङ्गमैत्री भवन निर्माण गरी अपाङ्गहरूको संरक्षण गरिने र अपाङ्गहरूको शिप प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

भौतिक पूर्वाधार तर्फः

१६७. सडक लगायत भौतिक पूर्वाधारको निर्माण दिगो र गुणस्तरीय हुने गरी निर्माण गरिने छ ।
१६८. दिर्घकालिन रूपमा लाभ लिन सकिने ठूला प्रकृतिका योजना लगायत नगर गौरवका योजनाहरुको तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१६९. योजना/कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजता ल्याउन उपभोक्ता समिति र सरोकारवाला पक्ष लक्षित तालिम तथा अभिमुखिकरण तालिम संचालन गरिनेछ ।
१७०. भौतिक पूर्वाधार निर्माणमा वडाबाट ३ लाख भन्दा माथिका र नगरपालिकाबाट ५ लाख भन्दा माथिका योजना मात्र बनाइनेछ ।
१७१. यस नगरपालिका भित्र तालिम प्राप्त जनशक्तिबाट मात्र भौतिक संरचना निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
१७२. विकास योजना संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्ने परिपाटीलाई संस्थागत गरिनेछ ।
१७३. निर्माण कार्यको सामान्य ल्याब टेष्ट नगरपालिकाबाट नै सःशुल्क गर्न सकिने व्यवस्था मिलाउन ल्याबको व्यवस्था गरिनेछ ।
१७४. बक्राहा खोला, मावा खोला, रतुवा खोला लगायतका नदी कटान रोक्न राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण समितिका कार्यक्रम र कोशी बक्राहा नदी नियन्त्रण कार्यक्रम, जनताको तटबन्ध कार्यक्रम लगायत अन्य क्षेत्रबाट प्राप्त बजेटलाई नगरक्षेत्र भरी तटबन्ध र वृक्षारोपणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१७५. पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा निर्माण कार्य गर्दा प्राथमिकीकरण, प्राविधिक उपर्युक्तता तथा नगरपालिकाका बासिन्दाहरुले अधिकतम लाभ पाउन सक्ने खालका योजनाहरु मात्र सञ्चालन गरिनेछ ।
१७६. सडक निर्माण सम्बन्धी कार्य सञ्चालन गर्नु पूर्व सडकको क्षेत्राधिकार (राइट अफ वे) कायम गर्न लगत कट्टा गर्ने प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
१७७. नगरपालिकाबाट हुने ठेक्का प्रकृयाको १० लाख भन्दा माथिका योजना अनिवार्यरूपमा ई-बिड (E-BID) मार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।

१७८. मर्मत सम्भार कोष मार्फत नगरभित्रका विघ्निएका/भत्किएका कालोपत्रे तथा अन्य बाटा तथा भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भार गर्दै लगिनेछ ।
१७९. सार्वजनिक निकाय र संघसस्थाहरूलाई भवन निर्माणको योजना माग गर्दा जग्गाको सुनिश्चितता, भवनको नक्सा सहितको लागत अनुमान र आवश्यकता अनुसार DPR पहिलेनै तयारी भएको हुनुपर्नेछ ।
१८०. नगरपालिका भन्दा बाह्यबाट प्राप्त योजना तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा आवश्यकता अनुसार कार्यपालिकाको निर्णयानुसार समपुरक कोषबाट समेत रकम थप गरी योजना सम्पन्न गरिने नीति लिइनेछ ।
१८१. राष्ट्रिय भवन संहिता तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्डलाई कार्यान्वयनमा ल्याई सुरक्षित तथा उत्थानशील नगर निर्माण गरिनेछ ।
१८२. छरिएका बस्तीहरूलाई एकीकृत गरी सुविधा सम्पन्न एकीकृत बस्तिको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा:

१८३. विद्युतीकरण नभएका नगरका वडाहरूमा विद्युत प्राधिकरणसँगको समन्वयमा विद्युत विस्तार गरिनेछ ।
१८४. राजमार्ग तथा मुख्य सडकहरूमा सडक बत्ती जडान गर्दै लगिनेछ । उज्यालो उर्लाबारी नगरको पहिचान बनाइनेछ ।
१८५. वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१८६. अति विपन्न समुदायलाई निःशुल्क विद्युत मिटर जडान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१८७. अव्यवस्थित विद्युत पोल र केबलका तारहरू सम्बन्धित निकायसँगको समन्वयमा व्यवस्थित गरिनेछ । मुख्य चोक/बजारमा शहरी सुन्दरता कायम गर्न, सुरक्षामा ध्यान दिई भूमिगत तार व्यवस्थापन प्रकृत्यालाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।

बस्ती विकास तथा शहरी पूर्वाधार:

१८८. पुराना बस्तीहरूमा शहरी पूर्वाधारहरू: विद्युत, कालोपत्रे, नाला, सरसफाई, खानेपानी लगायतका न्यूनतम शहरी पूर्वाधारको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
१८९. नयाँ बस्तीहरू निर्माण गर्दा मापदण्ड अनुसारका वातावरण तथा सरसफाई, विद्युत, ढल निकास, नाला, खानेपानी जस्ता पूर्वाधार विकास गर्नुपर्ने नीति लिइनेछ ।
१९०. नगरपालिकाबाट घर निर्माण सम्पन्न लिदा एक घर, दुई फलफूल बिरुवा तथा सेफ्टी ट्याङ्की अनिवार्य गर्ने गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
१९१. आ.व २०७९।०८० देखि नगर क्षेत्रमा जग्गा विकास गर्दा वातावरण तथा सरसफाई, विद्युत, ढल निकास, नाला, न्यूनतम ड्रेन बाहेक २० फिटको सडक, खानेपानी जस्ता पूर्वाधार विकास गर्नुपर्नेछ साथै एक बिगाहा जग्गा प्लटिड गर्दा बस्तीको बीचमा पर्ने गरी दुई कठ्ठा सार्वजनिक प्रयोगका लागि खुल्ला ठाउँको रूपमा छोड्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।
१९२. भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
१९३. उर्लाबारी नगरक्षेत्रमा स्थानीय भू-उपयोग सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

लागत सहभागिता सम्बन्धि नीति:

१९४. भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी योजना संचालन गर्दा अधिकतम जनसहभागिता हुने योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकता दिई न्यून लागतका टुक्रे योजनाहरू (भौतिक पुर्वधार तर्फ) लाई निरुत्साहित गर्दै ठूला र महत्वपूर्ण योजनाहरूमा प्रत्यक्ष लाभग्राहीको अर्थपूर्ण सहभागिता बढाउँदै लगिनेछ ।
१९५. टोल विकास संस्थाहरू गठन गरी योजना तथा अन्य कृयाकलापहरूमा सकृय सहभागिता गराइनेछ ।
१९६. माटोको काम, ग्राभेलमा न्यूनतम १५ प्रतिशत जनसहभागिता अनिवार्य गरिनेछ ।
१९७. पक्की संरचना (ड्रेन, भवन निर्माण आदि) निर्माण एवं मर्मत कार्यमा न्यूनतम १५ प्रतिशत जनसहभागिता अनिवार्य गरिनेछ ।

१९८. भवन, पुल, कालोपत्रे र बक्स कल्भर्ट निर्माण, विद्युतिकरणका लागि प्राविधिक विज्ञता आवश्यक पर्ने संरचना उपभोक्ता समिति मार्फत नगर्ने नीति लिइनेछ ।
१९९. गुणस्तरीय कालोपत्रे सडक संरचना निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
२००. ड्रेन सहित सडक ग्राभेल निर्माण कार्यमा न्यूनतम १५ प्रतिशत जनसहभागिता अनिवार्य गरिनेछ ।
२०१. योजना अनुसारको विपद् व्यवस्थापनमा न्यूनतम १० प्रतिशत र आपतकालिन विपद् व्यवस्थानमा शून्य प्रतिशत जनसहभागिता गरिनेछ ।
२०२. सार्वजनिक स्थलमा बन्ने अनाथालय, वृद्धाश्रम, पार्क, शौचालय, खेलमैदान, सामुदायिक विद्यालय, सरकारी कार्यालय र गैर नाफामूलक संघ-संस्थामा र पोषण कार्यक्रम, वृक्षारोपण, तालिम, गोष्ठीमा लागत सहभागिता नपर्ने नीति लिइनेछ ।
२०३. कुनै निश्चित कार्यविधिले निदृष्ट गरेको र पूर्वशर्तको रूपमा रहेको सहभागिताको रकम बाहेक ठेक्काबाट संचालन गरिने योजनामा लागत सहभागिता अनिवार्य नगर्ने नीति लिइनेछ ।
२०४. सार्वजनिक खरिद ऐन, नियामवली, प्रदेश कानून, संघीय कानूनले निदृष्ट गरेको लागत सहभागिता सम्बन्धि व्यवस्था र मापदण्डलाई सोही बमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२०५. पेभिङ्ग ब्लक निर्माण कार्यमा न्यूनतम १५ प्रतिशत जनसहभागिता अनिवार्य गरिनेछ ।
२०६. नदी नियन्त्रण र सार्वजनिक जग्गा/क्षेत्र भित्रको तटबन्धमा लागत सहभागिता आवश्यक नपर्ने नीति लिइनेछ ।

विपद् व्यवस्थापन:

२०७. प्राकृतिक प्रकोप (चट्याड, बाढी, भूकम्प, आगलागी, डढेलो, भूक्षय, हावाहुरी, असिना पानी, सरुवा तथा महामारी रोग आदि) बाट हुने क्षति न्यूनिकरण गर्नको लागि वार्षिकरूपमा कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२०८. नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तर वृद्धि गर्दै विपद्को पूर्वतयारी, उद्धार, राहत र पुर्नस्थापना कार्यमा कार्ययोजना बनाई खर्च गरिनेछ ।
२०९. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशिल योजना तयार भैसकेको हुँदा लागू गरिनेछ ।

- २१०. चौबिसै घण्टा प्रदान गरिदै आएको दमकल सेवालाई थप व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- २११. आपातकालीन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना र संचालन गरिनेछ ।
- २१२. विपद जोखिम न्यूनिकरण, उद्धार, प्रतिकार्य र विपद व्यवस्थापन सम्बन्धि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

नदी नियन्त्रण तथा भू-संरक्षण:

- २१३. नदी नियन्त्रणको कार्य जोखिमको आधारमा बहुवर्षिय योजनाको रूपमा राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण आयोजना, कोशी बक्राहा आयोजना, जनताको तटबन्ध कार्यक्रम समेतको सहभागितामा योजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- २१४. नगरपालिकाबाट अत्यन्त जोखिम क्षेत्र पहिचान गरी नदी नियन्त्रणको योजना सञ्चालन गरिनेछ ।
- २१५. बक्राहा, मावा, सोल्टी, रतुवा, मिकलु, राम्री र सुनझोडा लगायतका नदीहरुबाट हुने कटान नियन्त्रण गर्न तटबन्ध कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

वन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन:

- २१६. जलवायु परिवर्तनको प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न विभिन्न निकायहरूसंग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- २१७. सामुदायिक वनहरुलाई संरक्षण, संबर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ । बालउद्यान, चिल्ड्रेन पार्क, मनोरञ्जनस्थल भएका स्थानलाई वृद्धि विकास गर्दै लगिनेछ ।
- २१८. सडक निर्माणका योजना सञ्चालन गर्दा सडक किनारामा फलफूलका बिरुवा अनिवार्य रूपमा वृक्षारोपण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- २१९. बाटो, सिचाई, ढल निकास जस्ता भौतिक पूर्वाधारका योजना बनाउँदा भू-क्षय नहुने, सामुदायिक वन अतिक्रमण नहुने, पानीको मुहान एवम् वन, वातावरणमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी योजना कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२२०. खोला किनारामा तटबन्धन सहितको वृक्षारोपण गरी सडक निर्माणमा स्थानीय उपभोक्तालाई उत्प्रेरित गरिनेछ ।
२२१. सार्वजनिक जग्गाको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ ।
२२२. प्लाष्टिक झोलाको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
२२३. सडक निर्माण गर्दा हरित सडकको अवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

फोहोर मैला व्यवस्थापन:

२२४. "मेरो फोहोर मेरो जिम्मेवारी", "फोहोरलाई मोहर बनाऔं" भन्ने नाराका साथ घरेलु फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२२५. वातावरणीय निर्देशिका बनाई लागू गरिनेछ ।
२२६. आधुनिक फोहोर व्यवस्थापन केन्द्र बनाउन लगानी साझेदारको खोजी गरिनेछ । फोहोर-मैला व्यवस्थापनको लागि निजी क्षेत्रसँग सहकार्य/पुनरावलोकन गरी अधि बढिनेछ ।
२२७. नगर सरसफाई, फोहोरको श्रोतमा नै वर्गीकरण र संकलनका साथै सुरक्षित ढुवानी गरी अन्तिम निष्कासनलाई नियमित गरिनेछ ।
२२८. फोहोरलाई श्रोतको रूपमा उपभोग गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२२९. रेष्टुरेन्ट, होटल र हाटबजारको फोहोरबाट मल बनाउने वा उर्जा निर्माण गर्ने गरी निजी क्षेत्रसँग सरकारी-निजी साझेदारीमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
२३०. नगरमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
२३१. स्वास्थ्य संस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था स्वयम्ले व्यवस्थापन गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ ।
२३२. वातावरण मैत्री स्थानीय शासनको प्रारूप पूर्णरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याई आ/आफ्नो स्थानीय तहलाई सफा, सुन्दर, स्वच्छ र हराभरा बनाइनेछ ।

संस्थागत विकास एवं सुशासन:

२३३. नगर कार्यपालिकाको शाखा, उपशाखाहरूको विस्तृत कार्य विश्लेषण गरी कार्य विवरण तयार गरिनेछ । शाखा, उपशाखामा कर्मचारीहरूलाई जिम्मेवार बनाई गुणस्तरयुक्त सेवा प्रवाह गर्न पदस्थापना संगै कार्यविवरण उपलब्ध गराइनेछ ।
२३४. कर्मचारीले कानूनले तोकेको आचारसंहिता अनिवार्य रूपमा पालना गर्नुपर्नेछ । कर्मचारीले कार्यालयमा आफ्नो जिम्मेवारी फछ्योट गर्दा मुस्कानसहित छिटो, छरितो र सेवामैत्री व्यवहार अपनाउनु पर्नेछ ।
२३५. सेवाग्राहीलाई सहज सेवा प्रदान गर्न पहिले आउनेलाई पहिलो प्राथमिकता विधि अपनाइनेछ ।
२३६. कार्य मूल्याङ्कनको आधारमा कर्मचारीहरूलाई दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ । प्रत्येक वर्ष उत्कृष्ट कर्मचारी छनौट गरी नगद पुरस्कार सहित गरिदै आएको सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२३७. कर्मचारीहरूको कार्य दक्षता अभिवृद्धि गर्न समयसापेक्ष तालिम, अध्ययन र अवलोकनमा सहभागी गराइनेछ ।
२३८. नगरपालिकाका गतिविधिहरू नगरबासीलाई नियमित रूपमा सुसूचित गराउन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता, पारदर्शिता र जवाफदेहिता वृद्धि गराउन स्थानीय विभिन्न संचार माध्यमहरू (एफ.एम., छापा संचार र एप्लिकेसनहरू) समेतको सहभागिता गराइनेछ ।
२३९. उर्लाबारी नगरपालिकाको आवाधिक योजना निर्माणको कार्य अगाडी बढिसकेको हुँदा यसलाई सम्पन्न गरिनेछ र भू-उपयोग योजना तयार गरिनेछ ।
२४०. नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा डिजिटल नागरिक वडापत्र र वडा कार्यालयहरूमा सूचना पाँटी र नागरिक वडापत्रको व्यवस्था गरिनेछ ।
२४१. नगरपालिकाको प्रतिवेदन प्रणालीलाई चुस्त, दुरुस्त बनाउन सफ्टवेयरको निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
२४२. नगरपालिकाको कामको चाँप र कर्मचारीबाट बहन गरेको कार्यबोझलाई मध्यनजर गर्दै स्वीकृत संगठन संरचना भित्रका सम्पूर्ण कर्मचारीलाई प्रोत्साहन स्वरूप दिइदै आएको खाजा भत्तालाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२४३. करार सेवामा कार्यरत ३ वर्ष समयावधी पुगेका कर्मचारीहरूलाई दिइदै आएको कर्मचारी सञ्चयकोषको सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ । भविष्यमा नेपाल सरकारबाट योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा लागु भएको अवस्थामा सोही अनुसार सुविधा हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२४४. नगरपालिकाको कार्यालय तथा सबै वडा कार्यालयहरूमा नागरिक सहायता कक्षको स्थापना गरिनेछ ।
२४५. नगरको आवधिक योजना निर्माण गरी वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरू तय गरिदै लगिनेछ ।
२४६. विधुतिय सूचना र संचार प्रणालीलाई महत्व दिदै नगरपालिका र मातहतका सबै कार्यालयहरूमा विधुतिय सूचना/संचार प्रणाली मार्फत सेवा प्रणालीलाई छिटो, छरितो, पारदर्शि र विश्वासनिय बनाइनेछ ।
२४७. नगरपालिका र अन्तगतका कार्यालयहरूबाट भएका कार्य तथा प्रगति विवरणहरूलाई निरन्तर रूपमा अध्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।
२४८. नेपालको संविधान बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीच समन्वय, सहकार्य र सह-अस्तित्वको सिद्धान्त बमोजिम आफ्नो अधिकार तथा जिम्मेवारीलाई जनहितमा उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
२४९. सेवा प्रवाहलाई चुस्त दुरुस्त बनाउन सेवा प्रवाहको मापदण्ड (SOP) तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२५०. स्थानीय सुशासनको निमित्त स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कनका सूचकहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
२५१. वडा कार्यालयलाई स्थानीय सेवाको केन्द्रविन्दुको रूपमा स्थापित गर्न गरिनेछ ।

राजस्व:

२५२. नगरको आन्तरिक राजस्वलाई वृद्धि गर्न नगरस्थित सम्भाव्य श्रोतहरूको पहिचान गरी राजस्वको वार्षिक प्रक्षेपण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५३. आन्तरिक श्रोत अभिवृद्धिका लागि बहाल कर तथा अन्य करका नया क्षेत्रहरूको पहिचान, करका दरहरूको समायोजन र संशोधन गर्नको लागि स्थलगत अध्ययन गरी

- प्रतिवेदन पेश गर्ने गरी कार्यदल गठन गरिनेछ र सो कार्यदलको प्रतिवेदनका आधारमा करको संरचना र दरहरूमा समसामयिक सुधार गरी करको दायरा वृद्धि गर्दै नागरिकलाई करको दायरामा आउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२५४. करदाताको गुनासोलाई यथाशिघ्र व्यवस्थापन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
२५५. नगर क्षेत्रभित्रका व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय कर तिर्न उन्मुख गराउन व्यवसायिक संस्था संग सहकार्य गर्दै करदाता शिक्षा लगायत विशेष कार्य संचालन गरिनेछ ।
२५६. व्यवसाय करको दरलाई न्यायोचित बनाई शतप्रतिसत व्यवसायीलाई आफ्नो व्यवसायको लगत न.पा. मा राख्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
२५७. नगरपालिकाको आन्तरीक राजस्व सुधार कार्ययोजना बमोजिम थप राजस्वका क्षेत्रहरूको पहिचान गर्दै आगामी वर्ष देखि राजस्व अभिवृद्धि गर्नको लागि आवश्यक कार्यविधि र नियमावली तयार गरिनेछ ।
२५८. नगरको उत्कृष्ट करदातालाई सार्वजनिक कार्यक्रम मार्फत सम्मान गर्ने कार्यको शुरुवात गरिने छ ।
२५९. आ.व. २०७९/०८० मा नगरपालिकालाई बुझाउनु पर्ने वार्षिक कर सम्बत् २०७९ को असोज मसान्तसम्म बुझाएमा प्रोत्साहन स्वरुप १० प्रतिशत छुट दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२६०. व्यवसाय कर चुक्ता गरेका पसल/व्यवसायमा कर चुक्ताको स्टीकर टासैं गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
२६१. कर सेवा भुक्तानी प्रणालीलाई अनलाइन माध्यमबाट कर बुझाउने व्यवस्था मिलाइने छ ।
२६२. करको संरचना र दरहरूमा समसामयिक सुधार गरी नागरिकलाई करको दायरामा आउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
२६३. घर बहाल कर प्रणालीलाई वैज्ञानिक र व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।

सूचना, प्रविधि तथा अभिलेख व्यवस्थापन:

२६४. नगरको सामाजिक तथा आर्थिक तथ्यांकहरू संकलन र अद्यावधिक गर्न नगरमा सूचना तथा अभिलेख केन्द्र स्थापना गरी आधुनिक प्रविधि सहितको सूचना केन्द्रका रूपमा थप सुदृढीकरण गरिनेछ ।
२६५. स्थानीय सुशासनलाई बढावा दिने नीतिलाई निरन्तरता दिदै सामान्य जानकारी एवं सूचना प्रवाहमा समेत हुंदै आएको कागजको प्रयोगलाई घटाउँदै इलेक्ट्रोनिक प्रविधिको प्रयोग गरी एस.एम.एस. माध्यमबाट त्यस्ता सूचनाहरू प्रवाहित गर्न शुरुवात गरिनेछ । साथै क्रमशः बढाहरूलाई कागजको प्रयोगलाई घटाउँदै इलेक्ट्रोनिक प्रविधिको प्रयोग गरी रिपोर्ट तयार गर्ने तालुक निकायमा पठाउने कामलाई तदारुकताका साथ लागू गरिनेछ ।
२६६. वेबसाईट र सामाजिक सञ्जाल मार्फत सूचना तथा जानकारी नगरबासी समक्ष प्रवाह गर्ने कार्यलाई अझ व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
२६७. नगरपालिकाको सर्भरलाई अपग्रेड गरी डाटा सञ्चयन र सुरक्षामा सुदृढीकरण गर्दै लगिनेछ ।
२६८. कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधालाई पारदर्शी र थप चुस्त दुरुस्त बनाउन नगर कार्यपालिकाको कार्यालय र बडा कार्यालयमा सि.सि.क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
२६९. नगरको तथ्यांक निरन्तर अद्यावधिक हुने गरी डिजीटल प्रोफाइल निर्माण गरिनेछ ।
२७०. प्रविधिको प्रयोग गरी विद्युतीय सुशासन मार्फत सेवा प्रवाहलाई नागरिक मैत्री बनाइने छ ।

आर्थिक प्रशासन सम्बन्धि नीति:

२७१. राजस्व आम्दानी महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट तोकिएको एकीकृत आर्थिक सङ्केत, वर्गीकरण तथा व्याख्या अनुरूप राजस्व शीर्षक छुट्याई आम्दानी बाँधिनेछ ।
२७२. स्थानीय सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई सुदृढीकरण गरी वित्तीय सुशासन कायम गरिनेछ ।

२७३. स्वीकृत बजेट खर्च गर्दा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता कायम गरिनेछ ।
२७४. खर्चमा एकरूपता र मितव्ययिता ल्याउन खर्च सम्बन्धी मापदण्ड र निर्देशिका निर्माण गरी सोको पालना गरिनेछ ।
२७५. शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि जस्ता क्षेत्रगत कार्यक्रम सम्बन्धी खर्च गर्दा स्वीकृत मार्गदर्शन, कार्यविधि एवम् शर्तहरू पालना भएको सुनिश्चित गरिनेछ ।
२७६. लागत साझेदारीमा कार्यान्वयन गरिएका योजनाहरूको सम्बन्धमा सम्झौता बमोजिम सम्बन्धित लाभग्राही, उपभोक्ता समिति वा स्थानीय संस्थाको योगदानको सुनिश्चितता गरिनेछ ।
२७७. स्वीकृत प्रस्ताव र लागत अनुमान अनुसार कार्य सम्पन्न गरी पेश भएको प्रतिवेदनको आधारमा रकम भुक्तानी गरिनेछ ।
२७८. खर्चको सोधभर्ना माग गर्ने कार्यमा सहयोगी हुने आर्थिक र अन्य विवरण समयमा तयार गरिनेछ ।
२७९. भुक्तानी आदेश दिँदा प्रचलित कानून बमोजिम रीत पुगे नपुगेको जाँच गरी भुक्तानी आदेश जारी गर्ने र खर्च लेखिनेछ ।
२८०. पदाधिकारी तथा कर्मचारीको बैठक भत्ता, दैनिक भत्ता एवम् भ्रमण खर्च आदि कानून बमोजिम मात्र वितरण गरिनेछ ।
२८१. महालेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट स्वीकृत ढाँचा बमोजिम लेखापालन गर्ने/गराइनेछ ।

विविध:

२८२. योजनाहरूको आवश्यकताको पहिचान, प्राथमिकीकरण, संचालन तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यहरूमा अधिकाधिक जनसहभागिता बृद्धि गरी जनस्वामित्व बढाउदै लगिनेछ ।
२८३. स्वनिर्भर स्वशासन तर्फ अग्रसर हुन आन्तरिक आयवृद्धिमा जोड दिइनेछ ।
२८४. निक्षेपित कार्यालयका कार्यक्रमहरूलाई स्थानीय तह प्रति थप उत्तरदायी बनाउदै लगिनेछ ।

२८५. नगरक्षेत्रमा देखा पर्ने हात्ति आतंकलाई न्यूनीकरणका लागि साइरन जडित प्रविधि र प्रभावित क्षेत्रमा सडक बत्तिको जडान गरिनेछ ।
२८६. नगरभित्र संचालन भएका योजनाहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यलाई थप सुदृढ बनाउँदै लगिनेछ ।
२८७. सार्वजनिक जग्गाको संरक्षणको लागि वडा समिति र समुदायको सहभागितामा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२८८. नगरवासीहरूको न्यायमा सहज पहुँच हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२८९. सामुदायिक मेलमिलाप कार्यलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
२९०. संघ संस्था दर्ता, अनुगमन र नियमनको कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
२९१. नापी शाखा र मालपोत कार्यालयलाई उर्लाबारीमा ल्याउन पहल गरिने छ ।
२९२. उपभोक्ता हित संरक्षणका लागि बजार अनुगमनलाई नियमित र प्रभावकारी बनाइने छ ।